

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่สมัยพุทธกาลเป็นต้นมา กุลบุตรผู้ที่มีศรัทธาเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนามีกิจวัตรสำคัญที่จะต้องทำอยู่ ๒ อย่าง คือ คันถธุระและวิปัสสนาธุระ การศึกษาเล่าเรียนคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่า นวัคคัสตฤศาสน^๑ จนสามารถจำได้คล่องปากขึ้นใจเรียกว่า “คันถธุระ” ส่วนการเล่าเรียนวิธีปฏิบัติสมาธิและฝึกอบรมจิตใจของตน จนเกิดความรู้แจ้งเห็นจริงในสภาวะธรรมทั้งปวง และมีจิตหลุดพ้นจากกิเลสเครื่องเศร้าหมองทั้งหลาย เรียกว่า “วิปัสสนาธุระ” การศึกษาเล่าเรียนทั้ง ๒ ประการนี้ ถือว่ามีความสำคัญเท่ากันเพราะเป็นความรู้พื้นฐานที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง และการปฏิบัติที่ถูกต้องจะนำไปสู่ความหลุดพ้นจากทุกข์ คือบรรลุมรรคผลนิพพาน ซึ่งเป็นผลสูงสุดของการออกบวชในพระพุทธศาสนาโดยสามารถเรียงลำดับตามความสำคัญก่อนหลังเหมือนบันได ๓ ขั้นว่า ปรียติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ เป็นการศึกษาเนื้อหาหลักคำสอน การมุ่งมั่นปฏิบัติตามที่ได้เรียนรู้ และการบรรลุธรรมขั้นสูงที่เกิดจากการปฏิบัตินั้น ฉะนั้นพระภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา ถ้าหากยังมิได้บรรลุมรรคผล เรียกว่า พระเสขะ หรือ เสขะบุคคล คือ ผู้ที่ยังต้องศึกษาเล่าเรียนอยู่ ส่วนพระที่บรรลุมรรคผลนิพพานแล้ว เรียกว่า พระอเสขะ หรือ อเสขบุคคล คือ ผู้ที่หมดภาระทางการศึกษาแล้ว

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว พระสงฆ์สาวกได้ช่วยกันท่องจำหลักคำสอนในศาสนาทั้งหมด ซึ่งในระยะแรกยังเรียกรวมกันว่า พระธรรมวินัย ต่อมาจึงได้แบ่งออกเป็น ๓ ปิฎก คือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎกและพระอภิธรรมปิฎก พระธรรมวินัยเป็นภาษาบาลีแล้วถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาด้วยมุขปาฐะ โดยการท่องจำเป็นคณะ เป็นการแบ่งกันทรงจำ คือ ๑) ผู้ที่ชำนาญทางพระวินัยก็ศึกษาทรงจำพระวินัย เรียกว่าพระวินัยธร ๒) ผู้ชำนาญทางพระสุตตรก็ศึกษาทรงจำพระสุตตร เรียกว่าพระสุตตันติกะ และ ๓) ผู้ที่ชำนาญทางพระอภิธรรมก็ศึกษาทรงจำพระอภิธรรม เรียกว่า พระอภิธัมมิกะ

ภาษาบาลี คือ ภาษาที่ ชาวมคธใช้พูดกันในวันมคธ เรียกว่า “ภาษามาคธี” พระพุทธเจ้าทรงใช้ภาษานี้ประกาศ พระศาสนาของพระองค์ ในการทำสังคายนาครั้งที่ ๓ พระเจ้าอโศกมหาราชได้ส่งพระสงฆ์ที่เป็นพระอรหันต์ไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในแคว้นแคว้นต่าง ๆ รวม ๙ คณะ คณะของพระโสณะและพระอุตตระ ได้มายังสุวรรณภูมิ อันได้แก่พื้นที่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งนัก

^๑ คำสอนของพระศาสนามืองค์เก่าซึ่งได้แก่ สุตตะ เคยยะ เวยยาकरणะ คาทา อุทาน อิติวุตตกะ ชาดก อพสุตธรรม และ เวทลลสะ

โบราณคดีส่วนใหญ่ลงความเห็นว่าได้แกดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน โดยมีนครปฐมเป็นศูนย์กลางการปกครอง

พระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่พระธรรมด้วยวิธีมุขปาฐะโดยมิได้มีบันทึกหรือเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร ภาษาบาลีนี้นำมาใช้บันทึกพุทธวจนะเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ ๓ ปรากฏเป็นหลักฐานครั้งแรกในจารึกพระเจ้าอโศกมหาราช ถือเป็นภาษาประจำพุทธศาสนิกายหินยาน [เถรวาท] ส่วนศาสนิกายมหายานใช้ภาษาสันสกฤตบันทึกพุทธวจนะและต่อมาก็ใช้ภาษาบาลีจารึกพระธรรมลงในพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นตำราหลักทางพระพุทธศาสนาอย่างใดก็ตาม ภาษาบาลีใช้เป็นภาษาเขียนในพระไตรปิฎกของพุทธศาสนาเท่านั้นไม่ได้ใช้พูดหรือใช้เขียนในชีวิตประจำวัน จึงไม่มีการเจริญเติบโต ไม่มีวิวัฒนาการเหมือนกับภาษาอื่น ๆ และกลายเป็นภาษาตายในที่สุด^๒

ภาษาบาลีได้เข้ามาสู่ประเทศไทยพร้อมกับพระพุทธศาสนา และนับแต่นั้นมา บรรพบุรุษของเราได้ศึกษาค้นคว้าพระพุทธศาสนาจนแตกฉาน และได้สร้างแบบแผนการศึกษาภาษาบาลีกันเป็นระบบ และขยายกว้างออกไปจนถึงมีการสอบวัดผลความรู้ในแต่ละปีการศึกษา การจัดการศึกษาภาษาบาลี เป็นพระราชภาระของพระมหากษัตริย์ มีหลักฐานระบุชัดว่าพระมหากษัตริย์ทรงจัดให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนกันตามกำลังสติปัญญา สืบเนื่องเป็นพระราชกรณียกิจมาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาครั้นถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น นับแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ ถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทรงรับเป็นพระราชธุระในเรื่องนี้ โดยเฉพาะในสมัยรัชกาลที่ ๒ คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงโปรดให้สมเด็จพระสังฆราช (มี) วัดพระเชตุพน ฯ ขยายหลักสูตรบาลี จากเปรียญตรี โท เอก ซึ่งสืบเนื่องมาจากกรุงศรีอยุธยาเป็นเปรียญ ๙ ประโยค และยังคงสืบเนื่องมาจนถึงบัดนี้ ต่อมาสมัยรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมอบหมายพระราชภารกิจส่วนนี้ให้คณะสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษา โดยมอบหมายให้สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงดำเนินการ และก่อนปี พ.ศ. ๒๔๖๙ การสอบพระปริยัติธรรมแผนกบาลีผู้ที่เข้าสอบต้องสอบต่อหน้าพระที่นั่งและต่อหน้าคณะกรรมการฝ่ายสงฆ์ภายในพระบรมมหาราชวัง ด้วยการจับสลากและเข้าไปแปลด้วยปากเปล่า ทีละรูป ซึ่งเรียกกันจนติดปากเท่าทุกวันนี้ว่า “สมัยแปลด้วยปากเปล่า” จะสอบได้หรือไม่ได้ คณะกรรมการตัดสินให้คะแนนรู้ผลกันในวันนั้น ผู้ที่สอบได้จะได้รับพระราชทานไตรจีวรแพรว ซึ่งมีค่ามากในสมัยนั้น นับเป็นเกียรติแก่ผู้ที่สอบได้เป็นอย่างดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๙ เป็นต้นมา ทางการคณะสงฆ์ได้กำหนดวิธีสอบใหม่ โดยใช้วิธีสอบแบบข้อเขียนแทนการแปล ปากเปล่าและจำแนกออกเป็น ๓ วิชา คือ ๑) วิชาเขียนไทยเป็นมคอ. ออกข้อสอบเป็นภาษาไทยล้วนสุดแล้วแต่กรรมการจะกำหนดให้นักเรียนเขียนตอบเป็นภาษามคอ. ๒) วิชาแปลไทยเป็นมคอ. ข้อสอบแปลจากภาษามคอ.เป็นภาษาไทย ให้ตอบเป็นภาษามคอ. และ ๓) วิชาแปล

^๒ กรมการศาสนา, การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา พระปริยัติธรรมแผนกบาลี, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๔), หน้า ๑.

มครเป็นไทย ออกข้อสอบเป็นภาษามคร ให้ตอบเป็นภาษาไทย และทั้ง ๓ วิชานี้ยังคงใช้อยู่ตลอดมาจนถึงทุกวันนี้

พระมหากษัตริย์ผู้เป็นศาสนูปถัมภกตั้งแต่โบราณ ทรงทำนุบำรุงสนับสนุนการเล่าเรียนพระปริยัติธรรม และทรงยกย่องพระภิกษุสามเณรที่เรียนรู้พระพุทธวจนะให้มีฐานันดร พระราชทานราชูปการต่าง ๆ มีนิตยภัตรเป็นต้น จึงได้ทรงจัดให้มีวิธีการสอบพระปริยัติธรรมเพื่อให้ปรากฏต่อชาวโลกทั่วไปว่า พระภิกษุสามเณรรูปใดมีความรู้มากน้อยแค่ไหนเพียงไร เมื่อปรากฏว่า พระภิกษุสามเณรรูปใดมีความรู้ถึงขั้นที่กำหนดไว้ พระมหากษัตริย์ก็ทรงยกย่องพระภิกษุสามเณรนั้นให้เป็น “มหาบาเรียน” ครั้นอายุพรรษาถึงชั้นเถรภูมิ ก็ทรงตั้งให้มีสมณศักดิ์ในสังฆมณฑลตามควรแก่คุณธรรมและความรู้เป็นครู อาจารย์ สั่งสอนพระปริยัติสืบ ๆ กันมาจนปัจจุบันนี้

ถึงแม้ว่าการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน จะได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งคณะสงฆ์ด้วยกันเองก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถจะพัฒนาและขยายการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีให้เพียงพอขึ้นกว่าเดิมได้ เมื่อพิจารณาจากสถิติผลการสอบและจำนวนผู้เข้าสอบในแต่ละปี ปรากฏว่ามีจำนวนนักเรียนลดลงเรื่อย ๆ

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีเป็นหัวใจของการศึกษาของคณะสงฆ์ที่มีผลต่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา เพราะคัมภีร์สำคัญ เช่น พระไตรปิฎกของฝ่ายเถรวาทจารึกไว้เป็นภาษาบาลี และการรักษาต้นฉบับเดิมซึ่งเป็นภาษาบาลี เพื่อป้องกันพระพุทธพจน์มิให้คลาดเคลื่อนที่เรียกว่า พระสังคหะปฏิรูป การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะรักษาศาสนธรรมไว้ได้อย่างสมบูรณ์

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ยังนับได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะเป็นการศึกษาที่ทำให้พระภิกษุสามเณรจบการศึกษาของคณะสงฆ์และมีคุณวุฒิทางพุทธศาสนาสูงสุด ประกอบกับการเรียนภาษาบาลี เกี่ยวเนื่องกับการแปลศัพท์ตีความพระธรรมวินัยตามไวยากรณ์ เป็นการรักษาลัทธิการเดิมหรือความหมายของพระพุทธวจนะตามที่มีอยู่ในพระไตรปิฎก เป็นการป้องกันสังคหะปฏิรูปได้ และการเรียนภาษาบาลีต้องใช้ความอดุสาหวิริยะและแรงจูงใจเป็นอย่างมากจึงถือได้ว่าการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้นได้อีกทางหนึ่ง^๓

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ระดับเปรียญตรี (ประโยค ป.ธ.๓) เป็นพื้นฐานในการศึกษาบาลีระดับชั้นประโยคสูงขึ้นไป เพราะระดับนี้เน้นไวยากรณ์ ความจำและความเข้าใจถ้าผู้เรียนไม่แตกฉานในหลักไวยากรณ์แล้ว ก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนระดับชั้นประโยคที่สูงขึ้น หรืออาจทำให้การเรียนล่าช้าก็ได้ วิชาสัมพันธไทย ทำให้ทราบถึงการจัดเรียงรูปประโยคในการเรียงข้อความไทยเป็นบาลี เช่น วิชาแปลไทยเป็นมคร หรือวิชาแปลมครเป็นไทยเหล่านี้ล้วนต้องอาศัย

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑.

หลักการสัมพันธ์ช่วยตรวจสอบว่าแปลหรือเรียงข้อความได้ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่อย่างไร เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องมีความรู้เรื่องภาษาไทยเป็นอย่างดีเขียนอักษร จัตุรศตอน ย่อหน้า ให้ถูกต้องตามภาษาสมัยนิยม ในรายวิชาบูรพาคถาเพื่อประโยชน์ในการเขียนภาษาบาลีอักษรไทยได้อย่างถูกต้องในระดับชั้นสูง นอกจากนั้น ยังทำให้ผู้เรียนที่สอบไล่ได้เป็นผู้ทรงเกียรติ ยกสถานะให้สูงขึ้นเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม ได้รับยกย่องนับถือจากผู้คนทั่วไป โดยเฉพาะได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระมหากษัตริย์ ซึ่งถือว่าเป็นเกียรติอย่างสูง ผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยคนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระบรมราชานุญาติ ถวายให้สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายกเสด็จประกอบพิธีทรงตั้งเปรียญธรรม ๓ ประโยค ประทานพัดเปรียญ และประกาศนียบัตร ณ เวลา สถานที่ตามโอกาสอันสมควร พระภิกษุที่สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค เมื่อมีพระราชทานทรงตั้งเปรียญธรรมผ่านไปแล้ว จะได้รับพระบรมราชานุญาติให้คำว่า “พระมหา” นำหน้าชื่อเดิมได้ ส่วนสามเณรจะใช้คำว่า ป. (มาจากคำว่า เปรียญ) ตามหลังชื่อตัวและนามสกุลได้นับว่าเป็นเกียรติและนำชื่อเสียงมาสู่วงศ์ตระกูลไม่น้อย

ประโยค ป.ธ. ๓ ซึ่งถือว่าเป็นประโยคที่ผู้เรียนต่างมุ่งหวังและปรารถนาที่จะสอบให้ผ่านมากที่สุด เพราะพระภิกษุจะเป็นมหาหรือสามเณรจะเป็นเปรียญได้นั้น จะต้องสอบประโยค ป.ธ. ๓ ให้ได้ก่อน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจมากเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตาม การที่ผู้เรียนจะสอบได้หรือสอบตกนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าวมาแล้วนั้น แต่ยังมียอดประกอบหรือปัจจัยอีกหลายประการที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ สมดังที่สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามกุฎมหาราชเจ้า ได้กล่าวไว้ว่า “การที่ผู้สอบสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือสอบได้ย่อมเป็นเครื่องยืนยันได้ประการหนึ่งว่าการศึกษาแผนกนี้ ไม่ยากจนเกินไปไม่เหลือวิสัยที่จะดำเนินการให้เป็นไปจนปรากฏผลเป็นที่น่าชื่นใจสำหรับผู้ใฝ่รู้และมีผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเท่ากับเป็นเครื่องชี้ชัดว่าถ้าผู้ศึกษาตกอยู่ในความประมาทหรือมีความรู้ความเข้าใจไม่หนักแน่นพอ ก็ยากที่จะผ่านชั้นภูมินั้น ๆ ไปได้”^๔

พระปริยัติธรรมแผนกบาลี เป็นการศึกษาในระดับสูงสุด ที่คณะสงฆ์ยอมรับโดยสมบูรณ์ว่า เป็นการศึกษาของคณะสงฆ์ ซึ่งคณะสงฆ์เป็นเจ้าของเรื่องจัดดำเนินการ แม้ว่าคณะสงฆ์จะถือว่าท่านรับผิดชอบเฉพาะการจัดวางหลักสูตรและจัดสอบ ไม่มีหน้าที่จัดสอนหรือให้มีการศึกษาแต่ปรากฏว่าพระภิกษุสามเณรมีความสนใจในการศึกษาตลอดทุกปีโดยลำดับพระภิกษุสามเณรจำนวนมากถึงกับรู้สึกว่าเป็นการศึกษาที่ไม่พึงปรารถนาสำหรับตน แม้ทางสำนักเรียนหลายแห่ง จะพยายามส่งเสริมหรือถึงกับบังคับให้เรียน ก็เรียนกันอย่างฝืนทำใจด้วยความเบื่อหน่าย^๕

^๔ สนามหลวงแผนกบาลี, เรื่องสอบบาลี, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๑.

^๕ พระราชวรมณี (ประยุทธ์ ปยุตโต), การศึกษาของคณะสงฆ์ ปัญหาที่รอทางออก, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๕๗.

ในด้านคุณภาพและสัมฤทธิ์ผลเนื่องจากพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี แม้ว่าจะอยู่วัยใด พื้นฐานการศึกษาหรือประสบการณ์จะต่างกันอย่างไร ต้องเรียนชั้นเดียวกันวิชา เนื้อหา ตามหลักสูตรเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน การเรียนการสอน การวัดผล แยกกันเป็นแต่ละวิชาเมื่อพลาดวิชาใด วิชาอื่นที่สอบผ่านก็ถือว่าไม่ผ่านทั้งหมดต้องสอบใหม่

ในสมัยอยุธยาการศึกษาพระปริยัติธรรมนับได้ว่าเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมากโดยเฉพาะด้าน ภาษาบาลีมีการเรียนอย่างจริงจัง ซึ่งผู้ศึกษาสามารถเรียนรู้และอ่านพระไตรปิฎกฉบับภาษาต่าง ๆ และสามารถแต่งหนังสือหรือตำราได้ เป็นจำนวนมาก

การจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของจังหวัดสุพรรณบุรี ได้กระจายไปยัง สำนักต่าง ๆ ไม่เป็นเอกภาพ ทำให้การเรียนการสอนแตกต่างกันออกไป กล่าวคือผู้เรียนและผู้สอนในแต่ละสำนัก จะเรียนและสอนแตกต่างกันออกไป แม้จะใช้หลักสูตรเดียวกันก็ตาม และนอกจากนี้ สาเหตุที่ทำให้การศึกษาแผนกนี้ไม่ได้รับความสนใจจากผู้เรียนเหมือนอดีตที่ผ่านมา ก็เพราะปัจจุบัน การศึกษาของคณะสงฆ์ได้เปิดกว้างให้โอกาสแก่ผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามใจชอบ ด้วยเหตุนี้ ทำให้ผู้เรียนด้านพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ลดน้อยลงและผู้เรียนไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาแผนกนี้เท่าที่ควรจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรากฏออกมาในแต่ละปีการศึกษา ค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับเปรียญต่างๆ ของสำนักเรียนคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ในแต่ละปีการศึกษานั้นมีจำนวนผู้สอบได้น้อยลงแสดงให้เห็นว่า การเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีของสำนักเรียนคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงต้องได้รับการ ปรับปรุงแก้ไขอีกมาก

จากความสำคัญและความเป็นของปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการ ศึกษาวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ของสำนักเรียนคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ให้ประสบความสำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติ ธรรมแผนกบาลี จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติ ธรรมแผนกบาลี จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสุพรรณบุรี มีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี” มีการกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี ตามแนวคิดของพระมหาบัณฑิต ปณฺธิตเมธี (ชรินทร์) จำนวน ๕ ด้าน คือ ๑) สภาพทั่วไปของสำนักเรียน ๒) หลักสูตร ๓) กิจกรรมการเรียนการสอน ๔) สื่อการเรียนการสอน และ ๕) การวัดผลและประเมินผล

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย สถานภาพ อายุ พรรษา ระดับการศึกษาสามัญ ระดับการศึกษาแผนกธรรม ระดับการศึกษาแผนกบาลี และระยะเวลาที่สังกัดอยู่ภายในวัด

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของนักเรียนบาลีที่มีต่อการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๕ ด้าน คือ ๑) สภาพทั่วไปของสำนักเรียน ๒) หลักสูตร ๓) กิจกรรมการเรียนการสอน ๔) สื่อการเรียนการสอน และ ๕) การวัดผลและประเมินผล

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑๗๖ รูป นอกจากนี้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน ๗ รูป

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมุ่งเน้นไปที่สำนักเรียนบาลีประจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑. สำนักเรียนวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
๒. สำนักเรียนวัดสวนหงส์
๓. สำนักศาสนศึกษาวัดสองพี่น้อง
๔. สำนักศาสนศึกษาวัดพรสวรรค์

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมระยะเวลาทำการวิจัย ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีพรชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีระดับการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ นักเรียนที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๖ นักเรียนที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๗ นักเรียนที่มีระยะเวลาที่สังกัดอยู่ภายในวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลที่เกิดจากการทำกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรสามารถสร้าง ผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทั้งในส่วนของผลผลิต และผลลัพธ์ เป็นกระบวนการเปรียบเทียบผลงานจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ก่อให้เกิด ผลผลิต ผลลัพธ์ ที่ตรงตามความคาดหวัง ที่กำหนดล่วงหน้าไว้มากน้อยเพียงใด

๑.๖.๒ การจัดการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ในอันที่จะเชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๑.๖.๓ การจัดการเรียนการสอน หมายถึง สภาพระบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จำนวน ๕ ด้าน คือ ๑) สภาพทั่วไปของสำนักเรียน ๒) หลักสูตร ๓) กิจกรรมการเรียนการสอน ๔) สื่อการเรียนการสอน และ ๕) การวัดผลและประเมินผล

๑.๖.๔ สภาพทั่วไปของสำนักเรียน หมายถึง สถานที่ของสำนักเรียน สภาพบรรยายภาศรอบห้องเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีภายในสำนักเรียน และสภาพแวดล้อมภายนอกของสำนักเรียน

๑.๖.๕ หลักสูตร หมายถึง หลักของการเรียนการสอนที่ใช้ตำราเรียนในภาษาบาลี มีการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

๑.๖.๖ กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา และมีการบวนการที่ใช้ถ่ายทอดความรู้ ของผู้สอนสู่ผู้เรียน และมีการเน้นท่องจำเป็นหลัก รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

๑.๖.๗ สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์หรือกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นตัวกลางที่ช่วยนำ และถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปยังนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ตามที่ตั้งไว้

๑.๖.๘ การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการเรียนที่มีการประเมินสอบวัดผล เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแผนกบาลี ของสำนักเรียนคณะจังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๖.๙ พระปริยัติธรรมแผนกบาลี หมายถึง การศึกษาเล่าเรียนปริยัติธรรมทั้ง ๙ ชั้น ของพระภิกษุสามเณรในปัจจุบัน เรียกว่า เรียนบาลี คือ พระปริยัติธรรมแผนกบาลี

๑.๖.๑๐ นักเรียน หมายถึง พระภิกษุหรือสามเณรที่เป็นผู้เรียนในแผนกบาลีสำนักรเรียนจังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๗.๔ ผลการวิจัยจะนำไปเป็นสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดสุพรรณบุรี